

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
2023/973-1

Saksbehandler
Mani Radhakrishnan

Dato
04.09.2023

Svar på høring om NOU 2023: 15 Bærekraftsrapportering – gjennomføring av direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD)

1 Innledning

Vi refererer til NOU 2023: 15, datert 22.05.2023. Akkreditering er et sentralt element for å sikre kvalitet, kompetanse og tillit i en rekke sektorer. Når et lands reguleringer og standarder blir stadig mer komplekse og internasjonaliserte, spiller akkreditering en enda viktigere rolle i å bygge broer mellom nasjonale og internasjonale systemer. Norsk akkreditering gir med dette sin høringsuttalelse til Finansdepartementet vedrørende NOU 2023: 15. Generelt støtter NA forslaget i dokumentet, og ser svært positivt på at akkreditering benyttes i denne sammenheng. Norsk akkreditering har noen bemerkelser og kommentarer som blir belyst i denne uttalelsen, med hensikt for å skape en mer detaljert, harmonisert, og klar tilnærming.

2 Akkreditering

Mange av dem som leser NOU 2023:15 er helt ukjent med hva akkreditering er. Norsk akkreditering foreslår derfor at en generell, kortfattet framstilling av hva akkreditering er, inkluderes i dokumentet;

Akkreditering er et anerkjent verktøy for å kunne dokumentere kompetanse. Akkreditering er en formell anerkjennelse av at en organisasjon er kompetent til å utføre bestemte prosesser, aktiviteter eller oppgaver (som er spesifisert i et akkrediteringsomfang) på en pålitelig, troverdig og nøyaktig måte. Akkreditering skal sikre internasjonal tillit til varer og tjenester. I Norge er Norsk akkreditering utpekt som det nasjonale akkrediteringsorganet iht EØS-vareloven inkl. forordning (EF) nr. 765/2008. Norsk akkreditering bruker betydelig ressurser på internasjonalt samarbeid med andre akkrediteringsorgan for å sikre at akkrediterte virksomheter blir underlagt de samme krav som akkrediterte virksomheter i andre land. Alle akkrediteringsorgan blir fagfellevurdert minst hvert fjerde år. Norsk akkreditering har signert multilaterale avtaler for gjensidig aksept av andre lands akkrediterte virksomheter.

Vurdering av den akkrediterte virksomhets realkompetanse er sentralt ved akkreditering. Det er ikke tilstrekkelig å dokumentere formell kompetanse. NA legger stor vekt på hvordan kompetansen anvendes.

Det er i dag 250 virksomheter som er akkreditert av NA. Det er stor variasjon i hva virksomhetene er akkreditert for, som eksempler på akkrediterte virksomheter kan nevnes mange sykehuslaboratorier, de som kontrollerer fiskeoppdrettsanlegg, og de som inspiserer heiser. NA har akkreditert virksomheter siden begynnelsen av 1990-tallet. På begynnelsen av 2000-tallet ble første virksomhet akkreditert for å verifisere utslipp til ytre miljø. Denne ordningen har flere felleselementer med attestasjon (verifikasjon) av bærekraftsrapporter.

NA har etablert et godt samarbeid med ulike myndigheter for å sikre en harmonisert forståelse av ulike krav satt av aktuelle myndigheter.

3 Spesifikke kommentarer og forslag

3.1 Tilsyn og oppfølgingsbesøk

Ved akkreditering av IASP vil det utføres årlige oppfølgingsbesøk av Norsk akkreditering. I henhold til kapittel 6.2.4 foreslås det at IASP også er under tilsyn av Finanstilsynet. Videre nevnes det at Finanstilsynet og Norsk akkreditering skal kunne foreta sammenlignbare vurderinger. Det er derfor nødvendig med en klargjøring av hvilke oppgaver Finanstilsynet og Norsk akkreditering har i forbindelse med IASP. Vi ser ikke et behov for separat tilsyn fra Finanstilsynet overfor IASP, utover å evaluere Norsk akkrediterings konklusjon for eventuelle sanksjoner som tilsynsmyndighet. Om IASP er underlagt både tilsyn og oppfølging kan det, etter vår vurdering, medføre økonomiske ulemper. Differensierte økonomiske rammebetingelser kan potensielt skape konkurransevridning i markedet basert på varierte reguleringskrav.

En alternativ tilnærming kan være å etablere regelmessige koordineringsmøter mellom Norsk akkreditering og Finanstilsynet, for å sikre at Norsk akkreditering prioriterer de områdene som er av spesiell interesse for Finanstilsynet. Det er verdt å merke seg at Norsk akkreditering har verdifull erfaring fra lignende dialoger med andre offentlige etater som DSB, Fiskeridirektoratet med flere.

I 6.2.4.2 angis det at «En grunnleggende forskjell er imidlertid at en akkreditering tar utgangspunkt i samsvar med en akkrediteringsstandard, mens Finanstilsynets tilsyn baseres direkte på de lover og regler som gjelder for virksomheten». NA anser denne påstanden som feilaktig, da en bedømming følger opp samsvar med både akkrediteringsstandard og lover og regler som gjelder for det akkrediterte omfanget.

3.2 Tidsfrister og konkurrerende forhold

For å søke om akkreditering, er det nødvendig med en detaljert beskrivelse av det spesifikke området som organisasjonen ønsker akkreditering for. Videre er det forventet at alle nødvendige elementer er på plass før innlevering av søknaden. Det kan oppstå komplikasjoner dersom det innføres endringer i regelverket etter at søknaden er sendt til NA. Som angitt i kapittel 6.2.5.2, skal det være en overgangsordning for IASPer som enten allerede er akkreditert eller som befinner seg i akkrediteringsprosessen før den 1. januar 2024. Vi ber sterkt om at fristen for denne overgangsordningen justeres slik at den samsvarer med datoen for det vedtatte regelverket.

3.3 Kompetanse og verifiseringsgrunnlag

NOU-en gir ikke en utfyllende beskrivelse av hvordan bærekraftsrapporter skal verifiseres. Dette kan gi rom for uklarheter og usikkerhet blant aktørene som skal forholde seg til denne type rapportering. Vi mener sterkt at det er av kritisk betydning at regelverket tydelig beskriver nivået for verifisering samt dybden av den undersøkelsen som skal utføres.

Standard ISO/IEC 17029:2019 omtaler ulike tilnærminger for verifisering, evidensbasert tilnærming, dokumentasjon og korrekt framstilling. I denne sammenheng mener vi at det er essensielt å definere hvor omfattende og dyptgående undersøkelsen av underlaget skal være. Håndtering av stikkprøver, og 'sampling', bør også omhandles med klarhet, for å sikre at den gir et representativt bilde av helheten. I tillegg bør det vurderes om det er hensiktsmessig å tillate en risikobasert tilnærming ved verifisering av bærekraftsrapporter.

Vi vurderer at de nåværende retningslinjene for kompetansekrav uttrykt i timer ikke gir en adekvat representasjon av den faktiske kompetansen som kreves av en revisor eller IASP. Vi stiller oss spørrende til at kravet til master og praktisk kompetanse ikke er nødvendig under overgangsordningen. Det oppfattes uklart i forhold til hvor involvert personer med etterspurt kompetanse må være pr verifisering av bærekraftsrapport. Vil det være tilstrekkelig at denne personen gjennomgår og signerer verifikasjon utført av andre innad i organisasjonen.

Videre ønsker vi å påpeke en uklarhet i definisjonen av 'bærekraftsattestant' i konteksten av IASP: Det fremstår som uavklart om denne betegnelsen refererer til en hel organisasjon eller til en individuell person.

Vi ønsker å uttrykke vår bekymring angående potensielle uklarheter vedrørende Finanstilsynets tilsynsmetoder overfor IASP-er. Vår hovedbekymring er om dette tilsynet kan resultere i en overlapping av ansvarsområder og prosedyrer, spesielt med tanke på den bedømming som allerede utføres av Norsk akkreditering. En slik potensiell dobbeltdekning kan føre til redundans og forvirring. Dessuten kan det oppstå en oppfatning i markedet om at IASP-er trenger ekstraordinær oppfølging, noe som kan skape en mistillit til disse aktørene. Vi ser derfor med stor interesse frem til avklaringer på dette området for å sikre en smidig, effektiv og tillitsskapende akkrediterings- og tilsynsprosess.

Vi observerer at direktivet, CSRD, ikke legger like stor vekt på spesifikke krav til formell kompetanse som det synes å gjøre i den norske konteksten. Det kan, etter vår vurdering, antyde at det er stilt strengere kompetansekrav i Norge sammenlignet med EU. Norsk akkreditering har som praksis å nøye vurdere kompetanse ved bedømming. Ifølge avsnitt 6.2.5.1 i direktivet er det angitt at det skal være likeverdige krav til utdanning og praktisk opplæring for de individer som har ansvar for attestasjon av bærekraftsrapporter. Med bakgrunn i dette, uttrykker NA et ønske om at for alternative leverandører, skal det i større grad legges vekt på vurderingen av realkompetanse, fremfor primært formelle kvalifikasjoner. Vi mener det kan fremstå som ekskluderende å stille krav til formell revisorkompetanse, spesielt i et felt som bærekraft hvor tverrfaglig ekspertise ofte er nødvendig. Det er derfor av største betydning at det blir utarbeidet klare retningslinjer som spesifiserer de nødvendige kriteriene for å kvalifisere seg som en autorisert bærekraftsattestant."

3.4 Utenlandske tilbydere

Det beskrives i kap 6.1 «Hjemstaten er ansvarlig for tilsynet med alternative tilbydere av attestasjonstjenester, med mindre vertsstaten bestemmer seg for å føre tilsyn med oppdrag om attestasjon av bærekraftsrapportering utført på vertsstatens territorium, jf. regnskapsdirektivet artikkel 34 nytt nr. 5 annet ledd».

I henhold til EA-2/13 M: 2019 som beskriver krav til samarbeid mellom akkrediteringsorgan, skal akkrediteringsorganet i vertsstaten være kjent med, og gis mulighet for å vurdere, arbeidet som et annet lands akkrediterte verifikatør utfører i vertsstaten.

3.5 Akkrediteringsprosess

Det beskrives i 6.2.2 at «Bedømmerlaget består av en ledende bedømmer, som oftest er ansatt i Norsk akkreditering, og en eller flere innleide bedømmere /eksperter». Det presiseres at i tillegg til ledende bedømmer består bedømmerlaget av en eller flere tekniske bedømmere/eksperter som er

eksperter på det akkrediteringsomfanget som bedømmes. Her vil teknisk ekspert/bedømmer ha inngående kunnskap om bærekraftsrapportering.

I 6.2.4.2 beskrives at «Finanstilsynet driver et risikobasert tilsyn, mens Norsk akkrediterings oppfølging av sine akkrediterte virksomheter må følge kravene i ISO/IEC 17011:2017.» NA ønsker å tydeliggjøre her at ISO/IEC 17011:2017 forventer at frekvensen for oppfølging fra NA skal være risikobasert.

For å tilfredsstille kravene i akkrediteringsstandarden må akkreditert virksomhet ha god kompetanse innen revisjonsmetodikk. NA bemerker at kvalitetsstyring, klagehåndtering, krav til upartiskhet og konfidensialitet er sentrale kravelementer i akkrediteringsstandarden.

3.6 Kostnader

Det beskrives i 6.2.2 at «Årlig kostnad og totalkostnad for en periode, avhenger av akkrediteringsomfanget og den akkrediterte aktiviteten». Det presiseres at kostnaden avhenger av hvordan den akkrediterte virksomheten ivaretar sine forpliktelser som akkreditert virksomhet.

3.7 Annet

NA mener at regelverket burde definere hvem som velger aktuelle akkrediteringsstandard for å kunne bli godkjent bærekraftattestant.

Det er en fordel om NOUen inkluderer en entydig referanse, evt også lenke, til regnskapsdirektivet.

Med vennlig hilsen

Tove Kristin Dokka
avdelingsdirektør
Tove Kristin Dokka
avdelingsdirektør

Mani Radhakrishnan
senioringeniører

Dokumentet er elektronisk signert og trenger derfor ikke håndskrevet signatur